

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

I. ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΕΙΡΩΝ

AAA: Αρχαιολογικά Ανάλεκτα εξ Αθηνών

ABME: Ἀρχεῖον τῶν Βυζαντινῶν Μνημείων τῆς Ἑλλάδος

ΑΔ: Αρχαιολογικόν Δελτίον

ΑΕ: Ἀρχαιολογική Ἐφημερίς

ΑΕΜ: Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν

ΔΚΜΣ: Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν

ΔΧΑΕ: Δελτίον τῆς Χριστιανικῆς Αρχαιολογικῆς Εταιρείας

ΔωδΧρ: Δωδεκανησιακά Χρονικά

ΕΕΒΣ: Ἐπετηρίς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν

ΕΕΠΣΑΠΘ: Επιστημονική Ἐπετηρίς τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΕΕΦΣΠΑ: Επιστημονική Ἐπετηρίς τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΘΗΕ: Θρησκευτική καί Ἠθική Ἐγκυκλοπαιδεία

ΗπειρΧρ: Ηπειρωτικά Χρονικά

ΙΕΕ: Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους

ΚρητΧρ: Κρητικά Χρονικά

ΚΣ: Κυπριακαί Σπουδαί

ΛακΣπ: Λακωνικά Σπουδαί

ΝΕ: Νέος Ἐλληνομνήμων

ΝομΧρ: Νομισματικά Χρονικά

ΠΑΑ: Πρακτικά τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

ΠΑΕ: Πρακτικά τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας

ΠΧΑΕ: Πρακτικά τῆς Χριστιανικῆς Αρχαιολογικῆς Εταιρείας

ΣΒΜΑΤ: Συμπόσιο Βυζαντινῆς καὶ Μεταβυζαντινῆς Αρχαιολογίας καὶ Τέχνης τῆς Χριστιανικῆς Αρχαιολογικῆς Εταιρείας. Πρόγραμμα καὶ περιλήψεις εισηγήσεων καὶ ανακοινώσεων

ABSA: Annual of the British School at Athens

AJA: American Journal of Archaeology

AH: Art History

AnBol: Analecta Bollandiana

ArtB: The Art Bulletin

ASAtene: Annuario della Scuola Archeologica di Atene e delle Missioni Italiane in Oriente

BCH: Bulletin de Correspondance Hellénique

BHG: Bibliotheca Hagiographica Graeca

BMGS: Byzantine and Modern Greek Studies

BurlMag: Burlington Magazine

ByzF: Byzantinische Forschungen

BZ: Byzantinische Zeitschrift

Byz: Byzantion

CahArch: Cahiers Archéologiques

CahBalk: Cahiers Balkaniques

CahCM: Cahiers de Civilisation Médiévale

CR: Clara Rhodos. Studi e materiali pubblicati a cura dell'Istituto Storico-Archeologico di Rodi

CorsiRav: Corsi di Cultura sull'Arte Ravennate e Bizantina

CSHB: Corpus Scriptorum Historiae Byzantinae

DOP: Dumbarton Oaks Papers

DOS: Dumbarton Oaks Studies

EB: Études byzantines

EChR: Eastern Churches Review

EO: Échos d'Orient

GRBS: Greek, Roman and Byzantine Studies

JBAA: Journal of the British Archaeological Association

JÖB: Jahrbuch der Österreichischen Byzantinistik

JÖBG: Jahrbuch der Österreichischen Byzantinischen Gesellschaft

JRA: Journal of Roman Archaeology

LCI: Lexikon der christlichen Ikonographie

OC: Oriens Christianus

OCP: Orientalia Christiana Periodica

ODB: Oxford Dictionary of Byzantium

PLP: Prosopographisches Lexikon der Palaiologenzeit

RA: Revue Archéologique

RbK: Reallexikon zur byzantinischen Kunst

REB: Revue des Études Byzantines

SubsHag: Subsidia Hagiographica

TM: Travaux et Mémoires

ZLU: Zbornik za Likovne Umetnosti, Matice Srpska

ZRVI: Zbornik Radova Vizantološkog Instituta

II. ΠΗΓΕΣ

Miklosich και Müller, *Acta et Diplomata*: Von Miklosich, Franz Ritter και Joseph Müller. *Acta et Diplomata Graeca Medii Aevi Sacra et Profana*, τ. I-VI. Vindobonae: C. Gerold, 1860-1890.

Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, *Βυζαντινά έγγραφα*: Νυσταζοπούλου-Πελεκίδου, Μαρία. *Βυζαντινά έγγραφα τής Μονής Πάτμου*, τ. Β΄, *Δημοσίων Λειτουργιών*. Αθήνα: Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 1980.

III. ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΡΘΡΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

Αλευρά, Λαιμού και Σημαντώνη, *Ιστορία-τέχνη-αρχαιολογία της Κω*: Κοκκορού-Αλευρά, Γεωργία, Άννα Λαιμού και Εύα Σημαντώνη-Μπουρνιά, επιμ. *Ιστορία-τέχνη-αρχαιολογία της Κω, Α΄ Επιστημονικό Συνέδριο (Κως, 2-4 Μαΐου 1997)*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2001.

Αντίφωνον: *Αντίφωνον. Αφιέρωμα στον καθηγητή Ν. Β. Δρανδάκη*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πουρναράς, 1994.

Αρχοντόπουλος, «Οι τοιχογραφίες της Αγίας Άννας»: Αρχοντόπουλος, Θεόδωρος. «Οι βυζαντινές τοιχογραφίες της Αγίας Άννας στο Βαθύ Καλύμνου». Στο *Κάλυμνος*, 385-409.

Αρχοντόπουλος, *Ο ναός της Αγίας Αικατερίνης*: Αρχοντόπουλος, Θεόδωρος. *Ο ναός της Αγίας Αικατερίνης στην πόλη της Ρόδου και η ζωγραφική του ύστερου μεσαίωνα στα Δωδεκάνησα (1309-1453)*. Ρόδος – Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού – Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αιγαϊακών Σπουδών, 2010.

Ασπρά-Βαρδαβάκη, «Ταξίαρχης στό Μαρκόπουλο»: Ασπρά-Βαρδαβάκη, Μαίρη. «Οί βυζαντινές τοιχογραφίες του Ταξίαρχη στό Μαρκόπουλο Άττικής». *ΔΧΑΕ Η΄ (1975-1976)*: 199-227.

Ασπρά-Βαρδαβάκη, *Λαμπηδών*: Ασπρά-Βαρδαβάκη, Μαρία, επιμ. *Λαμπηδών. Αφιέρωμα στη μνήμη της Ντούλας Μουρίκη*. τ. 1, 2. Αθήνα: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, 2003.

Ασπρά-Βαρδαβάκη και Εμμανουήλ, *Παντάνασσα*: Ασπρά-Βαρδαβάκη, Μαρία και Μελίτα Εμμανουήλ. *Η μονή της Παντάνασσας στον Μυστρά. Οι τοιχογραφίες του 15ου αιώνα*. Αθήνα: Εμπορική Τράπεζα Ελλάδας, 2005.

Αφιέρωμα στη μνήμη του Σωτήρη Κίσσα: *Αφιέρωμα στη μνήμη του Σωτήρη Κίσσα*. Θεσσαλονίκη: Ελληνική Εταιρεία Σλαβικών Μελετών, 2001.

Αχειμάστου-Ποταμιάνου, «Η βυζαντινή τέχνη στο Αιγαίο»: Αχειμάστου-Ποταμιάνου, Μυρτάλη. «Η βυζαντινή τέχνη στο Αιγαίο». Στο *Το Αιγαίο, Επίκεντρο ελληνι-*

κού πολιτισμού, επιμ. Λαμπρινή Βαγενά-Παπαϊωάννου. Αθήνα: Εκδοτικός οίκος Μέλισσα, 1992, 131-160.

Αχειμάστου-Ποταμιάνου, *Βυζαντινές τοιχογραφίες*: Αχειμάστου-Ποταμιάνου, Μυρτάλη. *Ελληνική τέχνη, Βυζαντινές τοιχογραφίες*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών, 1994.

Αχειμάστου-Ποταμιάνου, «Οι τοιχογραφίες της οικογένειας Βαρδοάνη»: Αχειμάστου-Ποταμιάνου, Μυρτάλη. «Οι τοιχογραφίες της οικογένειας Βαρδοάνη στον Άγιο Νικόλαο στο Φουντουκλί της Ρόδου». Στο *Θωράκιον*, 247-262.

Αχειμάστου-Ποταμιάνου, *Στο Θάρι της Ρόδου*: Αχειμάστου-Ποταμιάνου, Μυρτάλη. *Στο Θάρι της Ρόδου. Ο ναός και οι τοιχογραφίες της Μονής του Ταξίαρχη Μιχαήλ*. Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, 2006.

Αχειμάστου-Ποταμιάνου, «Η μνημειακή ζωγραφική στα νησιά του Αιγαίου»: Αχειμάστου-Ποταμιάνου, Μυρτάλη. «Η μνημειακή ζωγραφική στα νησιά του Αιγαίου κατά το 13ο αιώνα». Στο *Η βυζαντινή τέχνη μετά την τετάρτη σταυροφορία*, 13-24.

Αχειμάστου-Ποταμιάνου, *Βλαχέρνα*: Αχειμάστου-Ποταμιάνου, Μυρτάλη. *Η Βλαχέρνα της Άρτας*. Αθήνα: Η εν Αθήναις Αρχαιολογική Εταιρεία, 2009.

Αχειμάστου-Ποταμιάνου, «Ταξίαρχης στη Μεσαριά»: Αχειμάστου-Ποταμιάνου, Μυρτάλη. «Τοιχογραφίες του Μεγάλου Ταξίαρχη Μιχαήλ στη Μεσαριά της Άνδρου. Στοιχεία εικονογραφίας και τέχνης». Στο Γκράτζιου και Λούκος, *Ψηφίδες*, 117-132.

Βασιλάκη-Καρακατσάνη, *Όμορφη Έκκλησιά*: Βασιλάκη-Καρακατσάνη, Αγάπη. *Οί τοιχογραφίες τής Όμορφης Έκκλησιᾶς στήν Άθήνα*. Αθήνα: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία, 1971.

Βασιλάκη, *Το πορτραίτο του καλλιτέχνη*: Βασιλάκη, Μαρία, επιμ. *Το πορτραίτο του καλλιτέχνη στο Βυζάντιο*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2000.

- Βασιλάκη, Μήτηρ Θεού:** Βασιλάκη, Μαρία, επιμ. *Μήτηρ Θεού. Απεικονίσεις της Παναγίας στη βυζαντινή τέχνη (Μουσείο Μπενάκη, 20 Οκτωβρίου-20 Ιανουαρίου 2001)*, κατάλογος έκθεσης. Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη, 2000.
- Βασιλάκη, «Η Κρήτη υπό βενετική κυριαρχία»:** Βασιλάκη, Μαρία. «Η Κρήτη υπό βενετική κυριαρχία. Η μαρτυρία των μνημείων του 13ου αιώνα». Στο *Η βυζαντινή τέχνη μετά την τετάρτη σταυροφορία*, 31-46.
- Βοκοτόπουλος, «Λάτρος»:** Βοκοτόπουλος, Παναγιώτης Λ. «Λάτρος», *ΕΕΒΣ ΛΕ'* (1967): 69-106.
- Βοκοτόπουλος, «Τοιχογραφίες της μονής του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου»:** Βοκοτόπουλος, Παναγιώτης Λ. «Παρατηρήσεις στις βυζαντινές τοιχογραφίες της μονής του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στην Πάτμο». Στο *Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, 900 χρόνια ιστορικής μαρτυρίας*, 196-202.
- Βολανάκης, Άγιοι Θεόδωροι Αρχαγγέλου:** Βολανάκης, Ιωάννης. *Οι τοιχογραφίες του ναού των Αγίων Θεοδώρων Αρχαγγέλου Ρόδου*. Ρόδος, 1982.
- Βολανάκης, «Χριστιανικά μνημεία της νήσου Κω»:** Βολανάκης, Ιωάννης. «Χριστιανικά μνημεία της νήσου Κω II. Τοιχογραφημένοι ναοί βυζαντινής και μεταβυζαντινής εποχής». *Κωκά Γ'* (1989): 57-118.
- Βολανάκης, Ο ναός του Αγίου Γεωργίου Βάρδα:** Βολανάκης, Ιωάννης. *Ο βυζαντινός ναός του Αγίου Γεωργίου Βάρδα στην Αρνίθα Ρόδου*. Ρόδος, 1998.
- Βολανάκης, «Ο ναός των Ταξιαρχών Μιχαήλ και Γαβριήλ»:** Βολανάκης, Ιωάννης. «Ο ναός των Ταξιαρχών Μιχαήλ και Γαβριήλ στο Παλαιό Πυλί της Κω». Στο *Χάρις Χαίρε*, τ. Α', 291-303.
- Βυζαντινές τοιχογραφίες και εικόνες:** *Βυζαντινές τοιχογραφίες και εικόνες (Εθνική Πινακοθήκη, Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 1976)*. Αθήνα: Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Αναστυλώσεων, 1976.
- Βυζαντινή και μεταβυζαντινή τέχνη:** *Βυζαντινή και μεταβυζαντινή τέχνη (Αθήνα, Παλιό Πανεπιστήμιο, 26 Ιουλίου 1985 - 6 Ιανουαρίου 1986)*. Αθήνα: Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, 1985.
- Βυζαντινή Μακεδονία:** *Διεθνές Συμπόσιο: Βυζαντινή Μακεδονία (324-1430 μ.Χ.)*. Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, 1995.
- Γαλάβαρης, Ζωγραφική χειρογράφων:** Γαλάβαρης, Γεώργιος. *Ζωγραφική εικονογραφημένων χειρογράφων*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών, 1995.
- Γεωργοπούλου-Βέρρα, «Τοιχογραφίες στην Εύβοια»:** Γεωργοπούλου-Βέρρα, Μυρτώ. «Τοιχογραφίες του τέλους του 13ου αιώνα στην Εύβοια. Ό Σωτήρας στο Πυργί και η Άγια Θέκλα». *ΑΔ 32* (1977), Μελέται: 9-38.
- Παννούλης, Οι τοιχογραφίες της Άρτας:** Παννούλης, Δημήτριος. *Οι τοιχογραφίες των βυζαντινών μνημείων της Άρτας κατά την περίοδο του δεσποτάτου της Ηπείρου*. Ιωάννινα: Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, 2010.
- Γκιαούρη, «Άγιος Νικόλαος κοντά στο Γεράκι»:** Γκιαούρη, Αιμιλία. «Ο ναός του Άγιου Νικολάου κοντά στο Γεράκι». *ΑΔ 32* (1977), Μελέται: 91-115.
- Γκιολές, «Άγιος Ιωάννης Θεολόγος Γαρδενίτσας»:** Γκιολές, Νικόλαος. «Ο ναός του Άγιου Ιωάννου του Θεολόγου Γαρδενίτσας Μέσα Μάνης». *ΛακΣπ 3* (1977): 36-83.
- Γκιολές, «Η Ανάληψις»:** Γκιολές, Νικόλαος. *Η Ανάληψις του Χριστού βάσει των μνημείων της α' χιλιετηρίδας*. Αθήνα, 1981.
- Γκιολές, «Άγιος Νικήτας Καραβά»:** Γκιολές, Νικόλαος. «Ο ναός του Άγιου Νικήτα στον Καραβά Μέσα Μάνης». *ΛακΣπ 7* (1983): 154-189.
- Γκιολές, «Ο ναός του Άι-Στρατηγού»:** Γκιολές, Νικόλαος. «Ο ναός του Άι-Στρατηγού στον Άγιο Νικόλαο Μονεμβασίας». *ΛακΣπ 9* (1988): 423-462.
- Γκιολές, Ο βυζαντινός τρούλλος:** Γκιολές, Νικόλαος. *Ο βυζαντινός τρούλλος και το εικονογραφικό του πρόγραμμα (μέσα 6ου αι. - 1204)*. Αθήνα: Εκδόσεις Καρδαμίτσα, 1990.
- Γκιολές, «Άγιος Θεόδωρος Άνω Πούλας»:** Γκιολές, Νικόλαος. «Ο ναός του Άγιου Θεοδώρου Άνω Πούλας στη Μέσα Μάνη». *ΛακΣπ 13* (1996): 277-305.
- Γκιολές, «Εικονογραφικά θέματα»:** Γκιολές, Νικόλαος. «Εικονογραφικά θέματα στη βυζαντινή τέχνη εμπνευσμένα από την αντιπαράθεση και τα σχίσματα των δύο εκκλησιών». Στο *Θωράκιον*, 263-284.
- Γκιολές, «Εικονογραφικό πρόγραμμα Όσιου Λουκά»:** Γκιολές, Νικόλαος. «Το εικονογραφικό πρόγραμμα του νάρθηκα του καθολικού της μονής του Όσιου Λουκά». *ΕΕΒΣ ΝΓ'* (2007-2009): 139-160.
- Γκράτζιου και Λούκος, Ψηφίδες:** Γκράτζιου, Όλγα και Χρήστος Λούκος, επιμ. *Ψηφίδες. Μελέτες ιστορίας, αρχαιολογίας και τέχνης στη μνήμη της Στέλλας Παπαδάκη-Oekland*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2009.
- Δημητροκάλλης, Γεράκι:** Δημητροκάλλης, Γεώργιος. *Γεράκι. Οι τοιχογραφίες των ναών του Κάστρου*. Αθήνα, 2001.
- Διαμαντή, «Το άσκηταριό του Άγίου Νίκωνα»:** Διαμαντή, Καλλιόπη. «Το άσκηταριό του Άγίου Νίκωνα στην Τρύπη». *ΛακΣπ 9* (1988): 347-375.

- Διονύσιος ἐκ Φουρνᾶ, Ἑρμηνεία:** Διονύσιος ἐκ Φουρνᾶ, *Ἑρμηνεία τῆς ζωγραφικῆς τέχνης*. Επιμ. Αθανάσιος Παπαδόπουλος-Κεραμεύς. Πετρούπολη, 1909.
- Δρανδάκης, «Παναγία στῆς Παλλοῦς»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Αἱ τοιχογραφίαι τοῦ ναοῦ τῆς Νάξου Παναγία στῆς Παλλοῦς (1288/9)». *ΕΕΒΣ ΛΓ΄* (1964): 258-269.
- Δρανδάκης, «Ἅγιος Παντελήμων Μπουλαριῶν»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Ἅγιος Παντελήμων Μπουλαριῶν». *ΕΕΒΣ ΛΖ΄* (1969-1970): 437-458.
- Δρανδάκης, «Ἐρευναί εἰς τὴν Μεσσηνιακὴν Μάνην»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Ἐρευναί εἰς τὴν Μεσσηνιακὴν Μάνην». *ΠΑΕ* 1976: 213-252.
- Δρανδάκης, «Ἐρευναί εἰς τὴν Μάνην»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Ἐρευναί εἰς τὴν Μάνην». *ΠΑΕ* 1977: 200-228.
- Δρανδάκης, «Ἅγιος Νικόλαος Μονεμβασίας»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Οἱ τοιχογραφίαι τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὸν Ἅγιο Νικόλαο Μονεμβασίας». *ΔΧΑΕ Θ΄* (1977-1979): 35-61.
- Δρανδάκης, «Ἅγιοι Ἀναργυροὶ Κηπούλας»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Οἱ τοιχογραφίαι τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Κηπούλας (1265)». *ΑΕ* 1980: 97-118.
- Δρανδάκης, «Ἅγιος Δημήτριος Κροκεῶν»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Ἀπὸ τῆς τοιχογραφίαι τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Κροκεῶν» (1286). *ΔΧΑΕ ΙΔ΄* (1984): 203-238.
- Δρανδάκης, «Ἅγιος Θεόδωρος στὸν Τσόπακα»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Ο Ἅγιος Θεόδωρος στὸν Τσόπακα τῆς Μάνης». Στο *Φίλιον δώρημα εἰς τὸν Τ. Γρισόπουλον. Πελοποννησιακὰ* 16 (1985-1986): 241-255.
- Δρανδάκης, «Οἱ Ἅι-Παννάκης στὴ Ζούπενα»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Ο σπηλαιώδης ναὸς τοῦ Ἅι-Παννάκη στὴ Ζούπενα». *ΔΧΑΕ ΙΓ΄* (1985-1986): 79-92.
- Δρανδάκης, «Ἅγιος Νικόλαος Κλένιας»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Οἱ τοιχογραφίαι τοῦ Ἁγίου Νικολάου Κλένιας». Στο *Πρακτικὰ Β΄ Τοπικοῦ Συνεδρίου Κορινθιακῶν Ἐρευνῶν (Λουτράκι, 25-27 Μαΐου 1984)*. Αθήναι, 1986, 57-64.
- Δρανδάκης, «Παλιομονάστηρο Βρονταμᾶ»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Τὸ Παλιομονάστηρο τοῦ Βρονταμᾶ». *ΑΔ* 43 (1988), Μελέτες: 159-192.
- Δρανδάκης, «Ο σπηλαιώδης ναὸς τοῦ Προδρόμου»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Ο σπηλαιώδης ναὸς τοῦ Προδρόμου κοντὰ στὴ Χρύσαφα τῆς Λακεδαίμονος». *ΔΧΑΕ ΙΕ΄* (1989-1990): 179-196.
- Δρανδάκης, «Ἅγιος Πέτρος Γαρδενίτσας»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Οἱ τοιχογραφίαι τοῦ Ἁγίου Πέτρου Γαρδενίτσας». Στο *Φίλια Ἐπη εἰς Γεώργιον Ε. Μυλωνᾶν*, τ. Δ΄. Αθήνα: Ἡ ἐν Αθήναις Αρχαιολογικὴ Εταιρεία, 1990, 82-134.
- Δρανδάκης, «Ἅι-Παννάκης στὴ Ζαραφώνα»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Ο σπηλαιώδης ναὸς τοῦ Ἅι-Παννάκη στὴ Ζαραφώνα». Στο *Ευφρόσυτον*, τ. 1, 136-140.
- Δρανδάκης, «Τὸ Παλιομονάστηρο τῶν Ἁγίων Σαράντα»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Τὸ Παλιομονάστηρο τῶν Ἁγίων Σαράντα στὴ Λακεδαίμονα καὶ τὸ ἀσκηταριό του». *ΔΧΑΕ ΙΣΤ΄* (1991-1992): 115-138.
- Δρανδάκης, Τοιχογραφίαι τῆς Μέσα Μάνης:** Δρανδάκης, Νικόλαος. *Βυζαντινὲς τοιχογραφίαι τῆς Μέσα Μάνης*. Αθήνα: Ἡ ἐν Αθήναις Αρχαιολογικὴ Εταιρεία, 1995.
- Δρανδάκης, «Παναγία ἡ Χρυσάφτισσα»:** Δρανδάκης, Νικόλαος. «Παναγία ἡ Χρυσάφτισσα (1290)». Στο *Πρακτικὰ Α΄ Τοπικοῦ Συνεδρίου Λακωνικῶν Μελετῶν (Μολάοι, 5-7 Ἰουνίου 1982)*, *Πελοποννησιακὰ* 9 (1982-1983): 337-403.
- Δρανδάκης κ.ά., «Ἐρευνα στὴ Μάνη (1978)»:** Δρανδάκης, Νικόλαος, Ελένη Δωρῆ, Σοφία Καλοπίση καὶ Μαρία Παναγιωτίδου. «Ἐρευνα στὴ Μάνη». *ΠΑΕ* 1978: 135-182.
- Δρανδάκης κ.ά., «Ἐρευνα στὴ Μάνη (1979)»:** Δρανδάκης, Νικόλαος, Σοφία Καλοπίση καὶ Μαρία Παναγιωτίδου. «Ἐρευνα στὴ Μάνη». *ΠΑΕ* 1979: 156-214.
- Δρανδάκης κ.ά., «Ἐρευνα στὴ Μεσσηνιακὴ Μάνη»:** Δρανδάκης, Νικόλαος, Σοφία Καλοπίση καὶ Μαρία Παναγιωτίδου. «Ἐρευνα στὴ Μεσσηνιακὴ Μάνη», *ΠΑΕ* 1980: 188-246.
- Δρανδάκης κ.ά., «Ἐρευνα στὴ Λακωνικὴ Μάνη»:** Δρανδάκης, Νικόλαος, Νικόλαος Γκιολές καὶ Χαρά Κωνσταντινίδου. «Ἐρευνα στὴ Λακωνικὴ Μάνη». *ΠΑΕ* 1981: 254-268.
- Δρανδάκης κ.ά., «Ἐπίδαυρος Λιμηρᾶ»:** Δρανδάκης, Νικόλαος, Νικόλαος Γκιολές, Ελένη Δωρῆ, Σοφία Καλοπίση, Βικτωρία Κέπετζη, Χαρά Κωνσταντινίδου, Μαρία Κωνσταντουδάκη καὶ Μαρία Παναγιωτίδου. «Ἐρευνα στὴν Ἐπίδαυρο Λιμηρᾶ». *ΠΑΕ* 1982: 349-466.
- Δροσογιάννη, Ἅγιος Ἰωάννης Πρόδρομος:** Δροσογιάννη, Φανή. *Σχόλια εἰς τοιχογραφίαι τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου στὴ Μεγάλῃ Καστάνια τῆς Μάνης*. Αθήνα: Ἡ ἐν Αθήναις Αρχαιολογικὴ Εταιρεία, 1982.
- Δώρον:** Δώρον, τιμητικὸς τόμος στὸν καθηγητὴ Νίκο Νικονάνο. Θεσσαλονίκη: Τομέας Τμήματος Αρχιτεκτόνων τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 10η Εφορεία Βυζαντινῶν Αρχαιοτήτων, 2006.

- Ελευθερίου και Μέξια, *Επιστημονικό Συμπόσιο για τη βυζαντινή Μάνη***: Ελευθερίου, Ευαγγελία και Αγγελική Μέξια, επιμ. *Επιστημονικό Συμπόσιο για τη βυζαντινή Μάνη στη μνήμη Νικολάου Β. Δρανδάκη (Καραβοστάσι Οιτύλου, 21-22 Ιουνίου 2008), Πρακτικά*. Σπάρτη: Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, 5η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Δήμος Οιτύλου, 2008-2009.
- Εμμανουήλ, «Οι τοιχογραφίες του Αγίου Νικολάου»**: Εμμανουήλ, Μελίτα. «Οι τοιχογραφίες του Αγίου Νικολάου στην Αγόριανη Λακωνίας». *ΔΧΑΕ ΙΔ'* (1987-1988): 107-148.
- Εμμανουήλ, *Άγιος Δημήτριος στο Μακρυχώρι***: Εμμανουήλ, Μελίτα. *Οι τοιχογραφίες του Αγίου Δημητρίου στο Μακρυχώρι και της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στον Οξύλιθο της Ευβοίας*. Αθήνα: Εταιρεία Ευβοϊκών Σπουδών, 1991.
- Ετζέογλου, «Παναγία Άνδρουμπεβίτζια»**: Ετζέογλου, Ροδονίκη. «Ο βυζαντινός ναός τῆς Παναγίας τῆς Άνδρουμπεβίτζιας στή Μεσσηνιακή Μάνη». Στο *Ευφρόσυνον*, τ. 1, 160-175.
- Ετζέογλου και Κωνσταντινίδη, «Ο ναός του Αγίου Γεωργίου στην Κίττα»**: Ετζέογλου, Ροδονίκη και Χαρά Κωνσταντινίδη. «Ο ναός του Αγίου Γεωργίου στην Κίττα της Μέσα Μάνης (1321). Μια πρώτη προσέγγιση». Στο Ελευθερίου και Μέξια, *Επιστημονικό Συμπόσιο για τη βυζαντινή Μάνη*, 213-219.
- Ευαγγελίδης, «Ἐκκλησία Ρόδου»**: Ευαγγελίδης, Τρύφων. «Ἐκκλησία Ρόδου». *ΕΕΒΣ ΣΤ'* (1929): 145-179.
- Ευφρόσυνον**: *Ευφρόσυνον. Αφιέρωμα στον Μανόλη Χατζηδάκη*, τ. 1, 2. Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, 1991.
- Ζίας, «Άγιος Νικόλαος στο Σαγκρί»**: Νικόλαος Ζίας, «Άγιος Νικόλαος στο Σαγκρί». Στο Χατζηδάκης, *Νάξος*, 80-89.
- Η βυζαντινή τέχνη μετά την τετάρτη σταυροφορία**: *Η βυζαντινή τέχνη μετά την τετάρτη σταυροφορία. Η τετάρτη σταυροφορία και οι επιπτώσεις της, Διεθνές Συνέδριο (Ακαδημία Αθηνών, 9-12 Μαρτίου 2004)*. Αθήνα: Κέντρο Έρευνας της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης, Ακαδημία Αθηνών, 2007.
- Θεοχαροπούλου, «Ναός Αγίων Γεωργίου και Κωνσταντίνου»**: Θεοχαροπούλου, Ειρήνη. «Οι τοιχογραφίες του ναού των Αγίων Γεωργίου και Κωνσταντίνου στον Πύργο Μονοφατίου». *ΑΔ 57* (2002), Μελέτες: 261-364.
- Θυμίαμα**: *Θυμίαμα στη μνήμη της Λασκαρίνας Μπούρα*, τ. 1, 2. Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη, 1994.
- Θωράκιον**: *Θωράκιον, Αφιέρωμα στη μνήμη του Παύλου Λαζαρίδη*. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού, 2004.
- Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, 900 χρόνια ιστορικής μαρτυρίας**: *Ιερά Μονή Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου, 900 χρόνια ιστορικής μαρτυρίας (1088-1988), Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου (Πάτμος, 22-24 Σεπτεμβρίου 1988)*. Αθήνα, 1989.
- Ιωάννου, *Τοιχογραφίες τῆς Εὐβοίας***: Ιωάννου, Ανδρέας. *Βυζαντινές τοιχογραφίες τῆς Εὐβοίας*. Αθήνα, 1959.
- Καζαμία-Τσέρνου, *Ιστορώντας τη «Δέηση»***: Καζαμία-Τσέρνου, Μαρία. *Ιστορώντας τη «Δέηση» στις βυζαντινές εκκλησίες της Ελλάδος*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Πουρναράς, 2003.
- Καλοπίση-Βέρτη, «Ο ναός του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στον Πολεμίτα»**: Καλοπίση-Βέρτη, Σοφία. «Ο ναός του Αρχαγγέλου Μιχαήλ στον Πολεμίτα της Μέσα Μάνης (1278)». Στο *Αντίφωνον*, 451-474.
- Καλοπίση-Βέρτη, «Τάσεις της μνημειακής ζωγραφικής περί το 1300»**: Καλοπίση-Βέρτη, Σοφία. «Τάσεις της μνημειακής ζωγραφικής περί το 1300 στον ελληνικό και νησιωτικό χώρο (εκτός Μακεδονίας)». Στο Μαυρομάτης και Νικολάου, *Μανουήλ Πανσέληνος*, 63-90.
- Καλοπίση-Βέρτη, «Επιπτώσεις της Δ' Σταυροφορίας»**: Καλοπίση-Βέρτη, Σοφία. «Επιπτώσεις της Δ' Σταυροφορίας στη μνημειακή ζωγραφική της Πελοποννήσου και της ανατολικής Στερεάς Ελλάδας έως τα τέλη του 13ου αιώνα». Στο *Η βυζαντινή τέχνη μετά την τετάρτη σταυροφορία*, 63-81.
- Κάλυμνος**: *Κάλυμνος, ελληνορθόδοξος ορισμός του Αιγαίου*. Αθήνα: Ιερά Μητρόπολη Λέρου, Καλύμνου και Ασυπαλαίας, 1994.
- Κατσαρός και Τούρτα, *Αφιέρωμα στον ακαδημαϊκό Παναγιώτη Λ. Βοκοτόπουλο***: Κατσαρός, Βασίλης και Αναστασία Τούρτα επιμ., *Αφιέρωμα στον ακαδημαϊκό Παναγιώτη Λ. Βοκοτόπουλο*. Αθήνα: Εκδόσεις Καπόν, 2015.
- Κατσελάκη, «Εικόνα των αγίων Ιουλίττας και Κηρύκου»**: Κατσελάκη, Ανδρομάχη. «Εικόνα των αγίων Ιουλίττας και Κηρύκου στο Βυζαντινό Μουσείο. Εικονογραφικές παρατηρήσεις». *ΔΧΑΕ ΚΒ'* (2001): 18.
- Κατσιώτη και Αρχοντόπουλος, «Το παρεκκλήσιο των Αρμενόπουλων»**: Κατσιώτη, Αγγελική και Θεόδωρος Αρχοντόπουλος. «Το παρεκκλήσιο της οικογένειας των Αρμενόπουλων στη Ρόδο και η τέχνη του τέλους του 12ου αιώνα στα Δωδεκάνησα». Στο *Ρόδος 2.400 χρόνια*, τ. Β', 375-386.
- Κατσιώτη, «Οι τοιχογραφίες του Ταξιάρχη Μιχαήλ»**: Κατσιώτη, Αγγελική. «Οι τοιχογραφίες του Ταξιάρχη

- Μιχαήλ στον Έμπολα-Βαθύ Καλύμνου». Στο *Κάλυμνος*, 213-258.
- Κατσιώτη, «Επισκόπηση της μνημειακής ζωγραφικής»:** Κατσιώτη, Αγγελική. «Επισκόπηση της μνημειακής ζωγραφικής του 13ου αιώνα στα Δωδεκάνησα». *ΑΔ* 51-52 (1996-1997), Μελέτες: 269-302.
- Κατσιώτη, «Άγιος Νικόλαος στα Χείλη της Τήλου»:** Κατσιώτη, Αγγελική. «Παρατηρήσεις στη ζωγραφική του 14ου-15ου αιώνα στα Δωδεκάνησα. Ο ψυχασμός και οι τοιχογραφίες του Αγίου Νικολάου στα Χείλη της Τήλου». *ΑΔ* 54 (1999), Μελέτες: 327-342.
- Κατσιώτη, «Άγιος Γεώργιος Πλακωτός»:** Κατσιώτη, Αγγελική. «Οι παλαιότερες τοιχογραφίες του Αγίου Γεωργίου του Πλακωτού στη Μαλώνα της Ρόδου». *ΔΧΑΕ ΚΓ΄* (2002): 105-120.
- Κατσιώτη, «Χάλκινος λιτανευτικός σταυρός»:** Κατσιώτη, Αγγελική. «Χάλκινος λιτανευτικός σταυρός από τη Νίσυρο με παράσταση του αρχαγγέλου Μιχαήλ. Η πιθανή προέλευσή του». Στο *Χάρις Χαίρε*, τ. Α΄, 471-485.
- Κατσιώτη, Ο εικονογραφικός κύκλος του αγίου Ιωάννη Προδρόμου:** Κατσιώτη, Αγγελική. *Οι σκηνές της ζωής και ο εικονογραφικός κύκλος του αγίου Ιωάννη Προδρόμου στη βυζαντινή τέχνη*. Αθήνα, 1998.
- Κεφαλά, «Οι δράκοντες των υδάτων»:** Κεφαλά, Κωνσταντία. «Οι δράκοντες των υδάτων. Συμβολή στη μελέτη της εικονογραφίας της Βάπτισης με αφορμή τα παραδείγματα της Δωδεκανήσου». Στο *Χάρις Χαίρε*, τ. Β΄, 421-433.
- Κόλλιας, «Ιχνογράφημα τῆς Τήλου»:** Ηλίας Κόλλιας, «Ιχνογράφημα τῆς Τήλου», *Δωδχρ* τ. Γ΄ (1974): 1-32.
- Κόλλιας, Δύο ροδιακά ζωγραφικά σύνολα:** Ηλίας Κόλλιας, *Δύο ροδιακά ζωγραφικά σύνολα της εποχής της Ιπποτοκρατίας. Ο Άγιος Νικόλαος στα Τριάντα και η Αγία Τριάδα (Ντολαπλί Μετζίντ) στη μεσαιωνική πόλη*. Δημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 1986.
- Κόλλιας, «Οικισμοί, κάστρα και μοναστήρια της μεσαιωνικής Κω»:** Κόλλιας, Ηλίας. «Οικισμοί, κάστρα και μοναστήρια της μεσαιωνικής Κω», στο Αλευρά, Λαιμού και Σημαντώνη, *Ιστορία-τέχνη-αρχαιολογία της Κω*, 291-320.
- Κόλλιας, Πάτμος:** Κόλλιας, Ηλίας. *Βυζαντινή τέχνη στην Ελλάδα. Πάτμος*. Αθήνα: Εκδοτικός οίκος Μέλισσα, 1986.
- Κόλλιας, «Τοιχογραφίες»:** Κόλλιας, Ηλίας. «Τοιχογραφίες». Στο Κομίνης, *Θησαυροί της Μονής Πάτμου*, 57-69.
- Κόλλιας, Η μεσαιωνική πόλη της Ρόδου:** Κόλλιας, Ηλίας. *Η μεσαιωνική πόλη της Ρόδου και το παλάτι του μεγάλου μαγίστρου*. Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, 1994.
- Κόλλιας, «Σχεδιάσμα της Καλύμνου»:** Κόλλιας, Ηλίας. «Σχεδιάσμα της αρχαιολογίας και τέχνης της Καλύμνου από τα παλαιοχριστιανικά χρόνια μέχρι το τέλος της Ιπποτοκρατίας (1522)». Στο *Κάλυμνος*, 23-50.
- Κόλλιας, «Άγιος Φανούριος»:** Κόλλιας, Ηλίας. «Άγιος Φανούριος: ένας μεταλλαγμένος άγιος». Στο *Χάρις Χαίρε*, τ. Β΄, 285-305.
- Κόλλιας, Η Ρόδος από τον 4ο αιώνα μ.Χ.:** Κόλλιας, Ηλίας, επιμ. *Η Ρόδος από τον 4ο αιώνα μ.Χ. μέχρι την κατάληψή της από τους Τούρκους (1522). Παλάτι Μεγάλου Μαγίστρου*. Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων, 2004.
- Κομίνης, Θησαυροί της Μονής Πάτμου:** Κομίνης, Αθανάσιος, επιμ. *Οι Θησαυροί της Μονής Πάτμου*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών, 1988.
- Κουκιάρης, «Η σύναξη των Ο΄»:** Κουκιάρης, Σίλας, αρχιμανδρίτης. «Η σύναξη των Ο΄ στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή εικονογραφία». *Κληρονομία* 18 (1986): 289-304.
- Κουκιάρης, Τα θαύματα-εμφανίσεις των αγγέλων:** Κουκιάρης, Σίλας, αρχιμανδρίτης. *Τα θαύματα-εμφανίσεις των αγγέλων και αρχαγγέλων στην βυζαντινή τέχνη των Βαλκανίων*. Αθήνα – Γιάννινα: Εκδόσεις Δωδώνη, 1989.
- Κουκιάρης, «Άγιος Νικόλαος του Βλαχιώτη»:** Κουκιάρης, Σίλας, αρχιμανδρίτης. «Ο Άγιος Νικόλαος του Βλαχιώτη». Στο *Αντίφωνον*, 246-256.
- Κουκιάρης, «Δύο ναοί»:** Κουκιάρης, Σίλας, αρχιμανδρίτης. «Δύο ναοί στο μετόχι της μονής Πάτμου, στο Άργος Καλύμνου και ο Άγιος Παντελεήμων στο Βαθύ Καλύμνου». Στο *Κάλυμνος*, 149-185.
- Κουκούλης και Οικονόμου, «Δύο βυζαντινοί ναοί τῶν Μεθάνων»:** Κουκούλης, Θεόδωρος και Μαριάννα Οικονόμου. «Δύο βυζαντινοί ναοί τῶν Μεθάνων: Άγιος Δημήτριος καὶ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος». *Πελοποννησιακά* 22 (1996-1997): 221-276.
- Κουρκουτίδου-Νικολαΐδου, «Το σπήλαιο των Αγίων Θεοδώρων»:** Κουρκουτίδου-Νικολαΐδου, Ευτυχία. «Το σπήλαιο των Αγίων Θεοδώρων». Στο *Bakirtzis, Byzantine Thrace*, 279-302.
- Κωνσταντινίδη, «Ο Άγιος Μάμας στὸν Καραβᾶ»:** Κωνσταντινίδη, Χαρά. «Ο Άγιος Μάμας στὸν Καραβᾶ Κόυνου Μέσα Μάνης (1232)». *ΛακΣπ* 10 (1990): 141-165.

- Κωνσταντινίδη, Ο ναός της Φανερωμένης:** Κωνσταντινίδη, Χαρά. *Ο ναός της Φανερωμένης στα Φραγκουλιάνικα της Μέσα Μάνης*. Αθήνα: Εταιρεία Λακωνικών Σπουδών, 1998.
- Κωνσταντινίδη, Μελισμός:** Κωνσταντινίδη, Χαρά. *Ο Μελισμός. Οι συλλειτουργούντες ιεράρχες και οι άγγελιο-διάκονοι μπροστά στην Αγία Τράπεζα με τα Τίμια Δώρα ή τον ευχαριστιακό Χριστό*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών, Εκδόσεις Π. Κυριακίδη, 2008.
- Λαΐου, Οικονομική ιστορία του Βυζαντίου από τον 7ο έως τον 15ο αιώνα:** Λαΐου, Αγγελική, επιμ. *Οικονομική ιστορία του Βυζαντίου από τον 7ο έως τον 15ο αιώνα*, τ. Β΄. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2010.
- Λασσιθιωτάκης, «Δύο εκκλησίες»:** Λασσιθιωτάκης, Κωνσταντίνος. «Δύο εκκλησίες στο νομό Χανίων». *ΔΧΑΕ Β΄* (1960-1961): 9-51.
- Λασσιθιωτάκης, «Εκκλησίες τῆς δυτικῆς Κρήτης»:** Λασσιθιωτάκης, Κωνσταντίνος. «Εκκλησίες τῆς δυτικῆς Κρήτης, Δ΄, Ἐπαρχία Σελίνου». *ΚρητΧρ* 22 (1970): 133-210.
- Λιβέρη, «Γεωργικά εργαλεία»:** Λιβέρη, Αγγελική. «Βυζαντινά γεωργικά εργαλεία και μηχανές». *ΔΧΑΕ ΚΑ΄* (2000): 275-286.
- Μανάφης, Σινά. Οι Θησαυροί της Μονής:** Μανάφης, Κωνσταντίνος, επιμ. *Σινά. Οι Θησαυροί της Ιεράς Μονής Αγίας Αικατερίνης*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών, 1990.
- Μαντάς, Το εικονογραφικό πρόγραμμα του Ιερού Βήματος:** Μαντάς, Απόστολος. *Το εικονογραφικό πρόγραμμα του Ιερού Βήματος των μεσοβυζαντινών ναών της Ελλάδας (843-1204)*. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2001.
- Μαυρομάτης και Νικολάου, Μανουήλ Πανσέληνος:** Μαυρομάτης, Λεωνίδα και Κατερίνα Νικολάου, επιμ. *Ο Μανουήλ Πανσέληνος και η εποχή του, Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου*. Αθήνα: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών, 1999.
- Μπτσάνη, «Η μνημειακή ζωγραφική στις Κυκλάδες»:** Μπτσάνη, Αγγελική. «Η μνημειακή ζωγραφική στις Κυκλάδες κατά το 13ο αιώνα». *ΔΧΑΕ ΚΑ΄* (2000): 93-122.
- Μπτσάνη, «Οι τοιχογραφίες του Αγίου Νικολάου Μαύρικα»:** Μπτσάνη, Αγγελική. «Οι τοιχογραφίες του Αγίου Νικολάου Μαύρικα στην Αίγινα». *ΑΔ* 56 (2001), Μελέτες: 365-382.
- Μουρίκη, «Σπηλιά Πεντέλης»:** Μουρίκη, Ντούλα. «Οι βυζαντινές τοιχογραφίες τῶν παρεκκλησιῶν τῆς Σπηλιάς Πεντέλης». *ΔΧΑΕ Ζ΄* (1973-1974): 79-119.
- Μουρίκη, Οί τοιχογραφίες τοῦ Σωτήρα:** Μουρίκη, Ντούλα. *Οί τοιχογραφίες τοῦ Σωτήρα κοντά στοῦ Ἀλεποκώρι Μεγαρίδος*. Αθήνα: Ταμείο Αρχαιολογικῶν Πόρων και Απαλλοτριώσεων, 1978.
- Μουρίκη, Νέα Μονή Χίου:** Μουρίκη, Ντούλα. *Τα ψηφιδωτά της Νέας Μονής Χίου*, τ. I, II. Αθήνα: Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, 1985.
- Μουρίκη, «Οι τοιχογραφίες του παρεκκλησίου της Μονής Θεολόγου»:** Μουρίκη, Ντούλα. «Οι τοιχογραφίες του παρεκκλησίου της Μονής Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου στην Πάτμο. Το εικονογραφικό πρόγραμμα, η αρχική αφιέρωση του παρεκκλησίου και ο χορηγός». *ΔΧΑΕ ΙΔ΄* (1987-1988): 205-263.
- Μουτσόπουλος και Δημητροκάλλης, Γεράκι:** Μουτσόπουλος, Νικόλαος και Γεώργιος Δημητροκάλλης. *Γεράκι. Οί εκκλησίες τοῦ οἰκισμού*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Βυζαντινῶν Ερευνῶν, 1981.
- Μπακούρου, «Ἀσκηταριά τῆς Λακωνίας»:** Μπακούρου, Αιμιλία. «Τοιχογραφίες ἀπό δύο ἀσκηταριά τῆς Λακωνίας». Στο *Πρακτικά τοῦ Α΄ Τοπικοῦ Συνεδρίου Λακωνικῶν Μελετῶν (Μολάοι, 5-7 Ἰουνίου 1982)*. Αθήνα: Εταιρεία Λακωνικῶν Σπουδῶν, 1982-1983, 404-440.
- Μπαλτογιάννη, Εικόνες:** Μπαλτογιάννη, Χρυσάνθη. *Εικόνες. Μήτηρ Θεοῦ*. Αθήνα: Εκδόσεις Αδάμ, 1994.
- Μπίθα, «Ενδυματολογικές μαρτυρίες»:** Μπίθα, Ιωάννα. «Ενδυματολογικές μαρτυρίες στις τοιχογραφίες της μεσαιωνικῆς Ρόδου (14ος αι.-1523)». Στο *Ρόδος 2.400 χρόνια*, τ. Β΄, 429-448.
- Μπίθα, «Ενδυματολογικές μαρτυρίες στην Κω»:** Μπίθα, Ιωάννα. «Ενδυματολογικές μαρτυρίες, αφιερωτές και βυζαντινές τοιχογραφίες στην Κω». Στο *Χάρις Χαίρε*, τ. Α΄, 341-357.
- Μπορμπουδάκης, «Οι τοιχογραφίες του Αγίου Νικολάου»:** Μπορμπουδάκης, Μανόλης. «Οι τοιχογραφίες του Αγίου Νικολάου στα Κυριακοσέλλια». *2ο ΣΒΜΑΤ* (1982): 64-65.
- Μπορμπουδάκης, «Ο ναός του Αγίου Νικολάου»:** Μπορμπουδάκης, Μανόλης. «Ο ναός του Αγίου Νικολάου στα Κυριακοσέλλια Αποκορώνου». Στο *Πεπραγμένα Ι΄ Διεθνούς Κρητολογικοῦ Συνεδρίου (Χανιά, 1-8 Οκτωβρίου 2006)*. Χανιά: Φιλολογικός Σύλλογος ο «Χρυσόστομος», 2011, τ. Β2, 273-316.
- Νικονάνος, Βυζαντινοί ναοί τῆς Θεσσαλίας:** Νικονάνος, Νικόλαος. *Βυζαντινοί ναοί τῆς Θεσσαλίας. Ἀπό τό 10ο αἶώνα ἕως τήν κατάκτηση τῆς περιοχῆς ἀπό τοῦς Τούρκους τό 1393. Συμβολή στή βυζαντινή ἀρχιτεκτονική*. Αθήνα: Υπουργεῖο Πολιτισμοῦ, 1979.
- Ξυγγόπουλος, «Τὸ ἀνάγλυφον τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων»:** Ξυγγόπουλος, Ανδρέας. «Τὸ ἀνάγλυφον τῶν

- Ἁγίων Ἀναργύρων εἰς τὸν Ἅγιον Μᾶρκον τῆς Βενετίας». *ΑΔ* 20 (1965), Μελέται: 84-95.
- Ορλάνδος, «Μνημεῖα τῆς Ρόδου»:** Ορλάνδος, Αναστάσιος Κ. «Βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ μνημεῖα τῆς Ρόδου». *ΑΒΜΕ* Στ' (1948): 56-112.
- Ορλάνδος, «Ναοὶ τῆς Ρόδου»:** Ορλάνδος, Αναστάσιος Κ. «Βυζαντινοὶ καὶ μεταβυζαντινοὶ ναοὶ τῆς Ρόδου». *ΑΒΜΕ* Στ' (1948): 112-215.
- Ορλάνδος, Παρηγορήτισσα:** Ορλάνδος, Αναστάσιος Κ. *Ἡ Παρηγορήτισσα τῆς Ἄρτης*. Αθήνα, 1963.
- Ορλάνδος, Ἡ μονὴ τοῦ Θεολόγου Πάτμου:** Ορλάνδος, Αναστάσιος Κ. *Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ αἱ βυζαντινὰ τοιχογραφία τῆς μονῆς τοῦ Θεολόγου Πάτμου*. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνῶν, 1970.
- Παναγιωτίδης, «Οἱ τοιχογραφίαι τῆς κρύπτης τοῦ Ἁγίου Νικολάου»:** Παναγιωτίδης, Μαρία. «Οἱ τοιχογραφίαι τῆς κρύπτης τοῦ Ἁγίου Νικολάου στὰ Καμπιὰ τῆς Βοιωτίας». Στο *Actes du XVe CIEB*, τ. IIB. Athènes, 1981.
- Πανσελήνου, «Ἅγιος Πέτρος Καλυβίων Κουβαρά»:** Πανσελήνου, Ναυσικά. «Ἅγιος Πέτρος Καλυβίων Κουβαρά Ἀττικῆς». *ΔΧΑΕ* ΙΔ' (1987-1988): 173-187.
- Παπάγγελος, Ἱερά Μεγίστη Μονὴ Βατοπαιδίου:** Παπάγγελος, Ἰωακείμ, επιμ. *Ἱερά Μεγίστη Μονὴ Βατοπαιδίου, Παράδοση-ιστορία-τέχνη*. Ἅγιον Ὅρος: Ἱερά Μεγίστη Μονὴ Βατοπαιδίου, 1996.
- Παπαγεωργίου, «Ἰδιάζουσαι τοιχογραφίαι»:** Παπαγεωργίου, Αθανάσιος. «Ἰδιάζουσαι βυζαντινὰ τοιχογραφία τοῦ 13ου αἰῶνος ἐν Κύπρῳ». Στο *Πρακτικὰ τοῦ Πρώτου Διεθνοῦς Κυπρολογικοῦ Συνεδρίου (Λευκωσία, 1969)*. Λευκωσία: Εταιρεία Κυπριακῶν Σπουδῶν, 1972, 201-212.
- Παπαγεωργίου, «Ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀρχαγγέλου»:** Παπαγεωργίου, Αθανάσιος. «Ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀρχαγγέλου, Κάτω Λεύκαρα». *RDAC* 1990: 189-230.
- Παπαγεωργίου, Εἰκόνες τῆς Κύπρου:** Παπαγεωργίου, Αθανάσιος. *Εἰκόνες τῆς Κύπρου*. Λευκωσία: Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου, 1991.
- Παπαγεωργίου, «Λαξευτὰ ασκητήρια»:** Παπαγεωργίου, Αθανάσιος. «Λαξευτὰ ασκητήρια καὶ μοναστήρια τῆς Κύπρου». *Επετηρὶς Κέντρου Μελετῶν Ἱεράς Μονῆς Κύκκου* 4. Λευκωσία, 1999 (ανάτυπο), 33-70.
- Παπαδάκη-Οεκλάντ, «Ἡ Κέρα τῆς Κριτσῆς»:** Παπαδάκη-Οεκλάντ, Στέλλα. «Ἡ Κέρα τῆς Κριτσῆς. Παρατηρήσεις σπὴ χρονολόγησι τῶν τοιχογραφιῶν τῆς». *ΑΔ* 22 (1967), Μελέται: 87-112.
- Παπαδάκη-Οεκλάντ, «Ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν ζωγράφων»:** Παπαδάκη-Οεκλάντ, Στέλλα. «Ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν ζωγράφων στὴν Κρήτη κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνες τῆς
- Ενετοκρατίας». Στο *Πεπραγμένα Ἡ' Διεθνοῦς Κρητολογικοῦ Συνεδρίου*, τ. Β2. Ἡράκλειο: Εταιρεία Κρητικῶν Ἱστορικῶν Μελετῶν, 2000, 155-176.
- Παπαδοπούλου, Βυζάντιο καὶ Σερβία:** Παπαδοπούλου, Ευτυχία, επιμ. *Βυζάντιο καὶ Σερβία κατὰ τὸν 14' αἰῶνα* [Διεθνή Συμπόσια 3]. Αθήνα: Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἐρευνῶν, Ἰνστιτούτο Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν, 1996.
- Παπαδοπούλου καὶ Καραμπερίδης, Μνημεῖα τῆς Ηπείρου:** Παπαδοπούλου, Βαρβάρα καὶ Ἀργυρῶ Καραμπερίδης, επιμ. *Τὰ βυζαντινὰ μνημεῖα τῆς Ηπείρου*. Ἰωάννινα: Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ, 8η Εφορεία Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων, 2008.
- Παπαζώτος, Ἡ Βέροια καὶ οἱ ναοὶ τῆς:** Παπαζώτος, Θανάσης. *Ἡ Βέροια καὶ οἱ ναοὶ τῆς (11ος-18ος αἰ.)*. Ἱστορικὴ καὶ ἀρχαιολογικὴ σπουδὴ τῶν μνημεῶν τῆς πόλης. Αθήνα: Ταμεῖο Ἀρχαιολογικῶν Πόρων καὶ Ἀπαλλοτριώσεων, 1994.
- Παπαμαστοράκης, «Ἅγιος Δημήτριος τοῦ Κατσούρη»:** Παπαμαστοράκης, Τίτος. «Ἅγιος Δημήτριος τοῦ Κατσούρη: τὸ εἰκονογραφικὸ πρόγραμμα τοῦ τρούλου». Στο Χρυσός, *Πρακτικὰ Διεθνοῦς Συμποσίου γιὰ τὸ Δεσποτάτο τῆς Ηπείρου*, 419-454.
- Παπαμαστοράκης, «Εἰκαστικὸ ἐγκώμιο»:** Παπαμαστοράκης, Τίτος. «Ἐνα εἰκαστικὸ ἐγκώμιο τοῦ Μιχαὴλ Ἡ' Παλαιολόγου: Οἱ ἐξωτερικὲς τοιχογραφίαι στὸ καθολικὸ τῆς μονῆς τῆς Μαυριώτισσας στὴν Καστοριά». *ΔΧΑΕ* ΙΕ' (1989-1990): 221-240.
- Παπαμαστοράκης, «Ἱστορίες καὶ ἱστορήσεις»:** Παπαμαστοράκης, Τίτος. «Ἱστορίες καὶ ἱστορήσεις βυζαντινῶν παλληκαριῶν». *ΔΧΑΕ* Κ' (1998): 222-228.
- Παπαμαστοράκης, Ὁ διάκοσμος τοῦ τρούλου:** Παπαμαστοράκης, Τίτος. *Ὁ διάκοσμος τοῦ τρούλου τῶν ναῶν τῆς παλαιολόγειας περιόδου στὴ Βαλκανικὴ Χερσόνησο καὶ τὴν Κύπρο*. Αθήνα: Ἡ ἐν Αθήναις Ἀρχαιολογικὴ Εταιρεία, 2001.
- Παπαχριστοδούλου, Ἱστορία τῆς Ρόδου:** Παπαχριστοδούλου, Χριστόδουλος. *Ἱστορία τῆς Ρόδου ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους ἕως τὴν ἐνσωμάτωσιν τῆς Δωδεκανήσου (1948)*. Αθήνα: Δήμος Ρόδου, 1994².
- Παπαχριστοδούλου, Τοπωνυμικὸ:** Παπαχριστοδούλου, Χριστόδουλος. *Τοπωνυμικὸ τῆς Ρόδου*. Ρόδος: Στέγη Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν Δωδεκανήσου, 1996².
- Πελεκανίδης, Καστορία:** Πελεκανίδης, Στυλιανός. *Καστορία*, τ. Ι, *Βυζαντινὰ τοιχογραφία, Πίνακες*. Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, 1953.
- Πελεκανίδης καὶ Χατζηδάκης, Καστορία:** Πελεκανίδης, Στυλιανός καὶ Μανόλης Χατζηδάκης, *Καστορία*. Αθήνα: Ἐκδοτικὸς οἶκος Μέλισσα, 1985.

- Πέννα, «Παλαιοχριστιανική και βυζαντινή Χίος»:** Πέννα, Βασιλική. «Παλαιοχριστιανική και βυζαντινή Χίος». Στο *Τα μνημεία της Χίου. Χίος: Ιστορία και τέχνη*. Χίος, 1988, 51-90.
- Πεπραγμένα του Θ' Διεθνούς Βυζαντινολογικού Συνεδρίου:** *Πεπραγμένα του Θ' Διεθνούς Βυζαντινολογικού Συνεδρίου (Θεσσαλονίκη, 12-19 Απριλίου 1953)*. Αθήνα: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, 1955.
- Πεπραγμένα του Ε' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου:** *Πεπραγμένα του Ε' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου (Άγιος Νικόλαος, 25 Σεπτεμβρίου-1 Οκτωβρίου 1981)*. Ηράκλειο: Εταιρεία Κρητικών Ιστορικών Μελετών, 1985.
- Πεπραγμένα του Ζ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου:** *Πεπραγμένα του Ζ' Διεθνούς Κρητολογικού Συνεδρίου (Ρέθυμνο, 25-31 Αυγούστου 1991)*. Ρέθυμνο: Δήμος Ρεθύμνης, 1985.
- Πρακτικά του Α' Διεθνούς Κυπρολογικού Συνεδρίου:** *Πρακτικά του Α' Διεθνούς Κυπρολογικού Συνεδρίου (Λευκωσία, 14-19 Απριλίου 1969)*. Λευκωσία: Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών, 1972.
- Πρακτικά του Β' Διεθνούς Κυπρολογικού Συνεδρίου:** *Πρακτικά του Β' Διεθνούς Κυπρολογικού Συνεδρίου (Λευκωσία, 20-25 Απριλίου 1982)*. Λευκωσία: Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών, 1986.
- Πρακτικά του Γ' Διεθνούς Κυπρολογικού Συνεδρίου:** *Πρακτικά του Γ' Διεθνούς Κυπρολογικού Συνεδρίου (Λευκωσία, 16-20 Απριλίου 1996)*. Λευκωσία, 2001.
- Ρόδος 2.400 χρόνια: Ρόδος 2.400 χρόνια. Η πόλη της Ρόδου από την ίδρυσή της μέχρι την κατάληψη από τους Τούρκους (1532), Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο (Ρόδος, 24-29 Οκτωβρίου 1993), Πρακτικά.** Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού, 2000, τ. Β', 375-386.
- Σαββίδης, «Η Ρόδος και η δυναστεία των Γαβαλάδων»:** Σαββίδης, Αλέξιος. «Η Ρόδος και η δυναστεία των Γαβαλάδων την περίοδο 1204-1250 μ.Χ.». *ΔΙΕΕ* 24 (1981): 358-376.
- Σαββίδης, «Η βυζαντινή δυναστεία των Γαβαλάδων»:** Σαββίδης, Αλέξιος. «Η βυζαντινή δυναστεία των Γαβαλάδων και η ελληνοϊταλική διαμάχη για τη Ρόδο τον 13ο αιώνα». *Βυζαντινά* 12 (1983): 405-428.
- Σαββίδης, Βυζαντινά στασιαστικά κινήματα:** Σαββίδης, Αλέξιος. *Βυζαντινά στασιαστικά και αυτονομιστικά κινήματα στα Δωδεκάνησα και στη Μικρά Ασία (1189-1240)*. Αθήνα: Εκδόσεις Δόμος, 1987.
- Σαββίδης, «Η γενουατική κατάληψη της Ρόδου»:** Σαββίδης, Αλέξιος. «Η γενουατική κατάληψη της Ρόδου το 1248-1250 μ.Χ.». *Παρνασσός* ΛΒ' (1990): 183-199.
- Σιγάλα, «Παναγία η Εννιαμερίτισσα»:** Σιγάλα, Μαρία. «Η Παναγία η Οδηγήτρια ή Εννιαμερίτισσα στη Χάλκη της Δωδεκανήσου (1367)». *ΑΔ* 55 (2000), Μελέτες: 329-382.
- Σιγάλα, «Η μεσαιωνική Χάλκη Δωδεκανήσου»:** Σιγάλα, Μαρία. «Η μεσαιωνική και μεταβυζαντινή Χάλκη μέσα από τα κυριότερα μνημεία της». *ΔωδΧρ* ΚΒ' (2008): 95-120.
- Σιγάλα, «Τα Κελλιά της Χάλκης»:** Σιγάλα, Μαρία. «Τα Κελλιά της Χάλκης Δωδεκανήσου. Η χρονολόγηση των τοιχογραφιών και η σημασία τους». *ΔΧΑΕ* Λ' (2009): 149-158.
- Σιώμκος, «Εικονιστικός τύπος αγίου Δημητρίου»:** Σιώμκος, Νικόλαος. «Σχετικά με την προέλευση ενός ιδιόμορφου εικονιστικού τύπου του αγίου Δημητρίου». *Βυζαντινά* 26 (2006): 293-318.
- Σπαθαράκης, Τοιχογραφίες Ρεθύμνου:** Σπαθαράκης, Ιωάννης. *Βυζαντινές τοιχογραφίες νομού Ρεθύμνου*. Ρέθυμνο: Εκδόσεις Μίτος, 1999.
- Σωτηρίου, «Η Όμορφη Έκκλησιά»:** Σωτηρίου, Γεώργιος. «Η Όμορφη Έκκλησιά Αίγινης». *ΕΕΒΣΒ* Β' (1925): 242-276.
- Σωτηρίου, «Αί τοιχογραφίες των Ταξιαρχών Δεσφίνης»:** Σωτηρίου, Μαρία. «Αί τοιχογραφίες του βυζαντινού ναυδρίου των Ταξιαρχών Δεσφίνης». *ΔΧΑΕ* Γ' (1962-1963): 175-202.
- Σωτηρίου, Εικόνες Σινᾶ:** Σωτηρίου, Γιώργος και Μαρία. *Εικόνες τῆς μονῆς Σινᾶ*, τ. Α' και Β'. Αθήνα: Institut français d'Athènes, 1956, 1958.
- Τσιγαρίδας, Οι τοιχογραφίες της Μονής Λατόμου:** Τσιγαρίδας, Ευθύμιος Ν. *Οι τοιχογραφίες της Μονής Λατόμου Θεσσαλονίκης και η βυζαντινή ζωγραφική του 12ου αιώνα*. Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, 1986.
- Τσιτουρίδου, Άγιος Νικόλαος Ορφανός:** Τσιτουρίδου, Άννα. *Ο ζωγραφικός διάκοσμος του Αγίου Νικολάου Ορφανού στη Θεσσαλονίκη. Συμβολή στη μελέτη της παλαιολόγιας ζωγραφικής κατά τον πρώιμο 14ο αιώνα*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών, 1986.
- Φιλήμονος-Τσοποτού, Σταμπολίδης και Τασούλας, Άγωνα Γραμμή:** Φιλήμονος-Τσοποτού, Μελίνα, Νικόλαος Σταμπολίδης και Γιώργος Τασούλας, επιμ. *Άγωνα Γραμμή, Ένα αρχαιολογικό ταξίδι στο Καστελλόριζο, στη Σύμη, στη Χάλκη, στην Τήλο και τη Νίσυρο, Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης*, κατάλογος έκθεσης. Αθήνα: Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, 2011.

- Φωσκόλου, Η Όμορφη Εκκλησιά:** Φωσκόλου, Βασιλική. *Η Όμορφη Εκκλησιά στην Αίγινα. Εικονογραφική και τεχνολογική ανάλυση των τοιχογραφιών*. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2000.
- Χάρις Χαίρε:** *Χάρις Χαίρε, Μελέτες στη μνήμη της Χάρις Κάντζια*, τ. Α'-Β'. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού, Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αιγαϊακών Σπουδών, 2004.
- Χατζηδάκη, Βυζαντινά ψηφιδωτά:** Χατζηδάκη, Νανώ. *Ελληνική τέχνη, Βυζαντινά ψηφιδωτά*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών, 1994.
- Χατζηδάκη, Όσιος Λουκάς:** Χατζηδάκη, Νανώ. *Βυζαντινή τέχνη στην Ελλάδα, Όσιος Λουκάς*. Αθήνα: Εκδοτικός οίκος Μέλισσα, 1996.
- Χατζηδάκης, «Ἐκ τῶν Ἐλπίου τοῦ Ρωμαίου»:** Χατζηδάκης, Μανόλης. «Ἐκ τῶν Ἐλπίου τοῦ Ρωμαίου». *ΕΕΒΣ* 1Δ' (1938): 393-414.
- Χατζηδάκης, «Βυζαντινές τοιχογραφίες στὸν Ὀρωπό»:** Χατζηδάκης, Μανόλης. «Βυζαντινές τοιχογραφίες στὸν Ὀρωπό». *ΔΧΑΕ* Α' (1959): 87-107.
- Χατζηδάκης, Νάξος:** Χατζηδάκης, Μανόλης, επιμ. *Βυζαντινή τέχνη στην Ελλάδα, Νάξος*. Αθήνα: Εκδοτικός οίκος Μέλισσα, 1989.
- Χατζηδάκης και Μπίθα, Κύθηρα:** Χατζηδάκης, Μανόλης και Ιωάννα Μπίθα. *Κύθηρα. Ευρετήριο βυζαντινών τοιχογραφιών Ελλάδος*. Αθήνα: Κέντρο Έρευνας της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης, Ακαδημία Αθηνών, 1997.
- Χριστοφοράκη, «Χορηγικές μαρτυρίες»:** Χριστοφοράκη, Ιωάννα. «Χορηγικές μαρτυρίες στους ναούς της μεσαιωνικής Ρόδου (1204-1522)». Στο *Ρόδος 2.400 χρόνια*, τ. Β', 449-464.
- Χρυσός, Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου για το Δεσποτάτο της Ηπείρου:** Χρυσός, Ευάγγελος, επιμ. *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου για το Δεσποτάτο της Ηπείρου* (Άρτα, 27-31 Μαΐου 1990). Αθήνα: Μουσικοφιλολογικός Σύλλογος Άρτας ο «Σκουφάς», Εκδόσεις Βασιλόπουλος, 1992.
- Actes du XIVe CIEB:** *Actes du XIVe Congrès International des Études Byzantines, Bucarest, 1971*, τ. I-III. Bucarest: Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1974.
- Actes du XVe CIEB:** *Actes du XVe Congrès International d'Études Byzantines, Athènes, septembre 1976*, τ. I-IIA,B. Athènes: Association Internationale des Études Byzantines, 1979, 1981.
- Akten des XI. Internationalen Byzantinistenkongresses:** *Akten des XI. Internationalen Byzantinistenkongresses, München, 1958*. München: C.H. Beck, 1960.
- Albani, Panagia Chrysaphitissa-Kirche:** Albani, Jenny. *Die byzantinischen Wandmalereien der Panagia Chrysaphitissa-Kirche in Chrysapha/Lakonien*. Athen: Christliche Archäologische Gesellschaft, 2000.
- Angiolini Martinelli, «S. Giovanni Vardas»:** Angiolini Martinelli, Patrizia. «Gli affreschi della chiesa di S. Giovanni Vardas ad Apolakkia. Note preliminari». *CorsiRav* 42 (1995): 553-563.
- Bakalova, Église ossuaire:** Bakalova, Elka. *Église ossuaire de Batchkovo*. Sofia: Bulgarski khudozhnik, 1977 (βουλγαρικά με γαλλική περίληψη).
- Bakalova, Bachkovo:** Bakalova, Elka κ.ά. *The Ossuary of the Bachkovo Monastery*. Plovdiv: Pygmalion, 2003.
- Bakirtzis, Byzantine Thrace:** Bakirtzis, Charalambos, επιμ. *Byzantine Thrace, Image and Character, First International Symposium for Thracian Studies (Komotini, May 28th-31st 1987)*, τ. 1-2. Amsterdam: A. M. Hakker, 1989 [=ByzF 14 (1989)].
- Belting, Mouriki και Mango, Pammakaristos:** Belting, Hans, Doula Mouriki και Cyril Mango, *The Mosaics and Frescoes of St. Mary Pammakaristos (Fethiye Camii) at Istanbul* [DOS 15]. Washington, D.C.: Dumbarton Oaks, 1978.
- Bissing, Kreta:** Bissing, Manfred. *Kreta. Byzantinische Wandmalerei*. München: Editio Maris, 1995.
- Boyd, «Panagia Amasgou»:** Boyd, Susan. «The Church of the Panagia Amasgou, Monagri, Cyprus and Its Wallpaintings». *DOP* 28 (1974): 276-349.
- Brandi, «La capella rupestre»:** Brandi, Cesare. «La capella rupestre del monte Paradiso». *Memorie dell'Istituto Storico-Archeologico di Rodi* (a cura dell'Istituto FERT) III (1938): 7-13.
- Chassoura, Les peintures murales byzantines des églises de Longanikos:** Chassoura, Olympia. *Les peintures murales byzantines des églises de Longanikos-Laconie*. Athènes, 2002.
- Chatzidakis, «Aspects de la peinture murale»:** Chatzidakis, Manolis. «Aspects de la peinture murale du XIIIe siècle en Grèce». Στο *Symposium de Sopoćani*, 59-73.
- Chatzidakis, «L'évolution de l'icône»:** Chatzidakis, Manolis. «L'évolution de l'icône aux 11e-13e siècles et la transformation du temple». Στο *Actes du XVe CIEB*, τ. I, 331-366.
- Chatzidakis-Bacharas, Hosios Loukas:** Chatzida-

- kis-Bacharas, Theano. *Les peintures murales de Hosios Loukas : Les chapelles occidentales*. Αθήνα: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία, 1982.
- Coumbaraki-Pansélinou, Saint Pierre de Kalyvia Kouvara:** Coumbaraki-Pansélinou, Nafsika. *Saint Pierre de Kalyvia Kouvara et la chapelle de la Vierge à Mérenta, Deux monuments du XIIIe siècle en Attique*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών, 1976.
- Cutler, «Art in Byzantine Society»:** Cutler, Anthony. «Art in Byzantine Society: Motive Forces of Byzantine Patronage». Στο *Akten der XVI. Internationaler Byzantinistenkongress*. Wien, 1981 [=JÖB 31/2 (1982)], 759-787.
- Damianos, Archbishop of Sinai, «The Medical Saints»:** Damianos, Archbishop of Sinai. «The Medical Saints of the Orthodox Church in Byzantine Art». Στο *Material Culture and Well-Being in Byzantium (400-1453), Proceedings of the International Conference (Cambridge, 8-10 September 2001)*, επιμ. Michael Grünbart, Ewald Kislinger, Anna Muthesius και Dionysios Stathakopoulos. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie des Wissenschaften, 2007.
- Deichmann, Ravenna:** Deichmann, Friedrich Wilhelm. *Frühchristliche Bauten und Mosaiken von Ravenna*. Baden-Baden: Grimm, 1958.
- Deliyanni-Dori, «Eine Gruppe»:** Deliyanni-Dori, Helen. «Eine Gruppe von drei ausgemalten Kirchen (14./15. Jahrhundert) im Despotat von Morea: Das Werk einer lokalen Malerwerkstatt?». Στο Koch, *Byzantinische Malerei*, 41-55.
- Demus, Norman Sicily:** Demus, Otto. *The Mosaics of Norman Sicily*. London: Routledge and Kegan Paul, 1949.
- Demus, Mosaic Decoration:** Demus, Otto. *Byzantine Mosaic Decoration*. London: Routledge and Kegan Paul, 1953².
- Diez και Demus, Byzantine Mosaics:** Diez, Ernst και Otto Demus. *Byzantine Mosaics in Greece: Daphni and Hosios Lucas*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1931.
- Dimitrov, Boyana Church:** Dimitrov, Bozhidar. *St. Nicholas and St. Panteleimon, Boyana Church*, National Museum of History. Sofia: Borina, 1994.
- Djurić, Byzantinische Fresken:** Djurić, Vojislav. *Byzantinische Fresken in Jugoslawien*. München: Hirmer Verlag, 1976.
- Djurić, «La peinture murale byzantine»:** Djurić, Vojislav. «La peinture murale byzantine. XIIe et XIIIe siècles». Στο *Actes du XVe CIEB*, τ. 1, 159-252.
- Djurić, Dečani et l'art byzantin au milieu du XIVe siècle:** Djurić, Vojislav, επιμ. *Dečani et l'art byzantin au milieu du XIVe siècle*. Beograd : Srpska Akademija Nauka i Umetnosti, 1989.
- Dufrenne, «L'enrichissement du programme iconographique»:** Dufrenne, Suzy. «L'enrichissement du programme iconographique dans les églises byzantines du XIIIe siècle». Στο *Symposium de Sopoćani*, 35-46.
- Dufrenne, Les programmes iconographiques:** Dufrenne, Suzy. *Les programmes iconographiques des églises de Mistra*. Paris : Klincksieck, 1970.
- Eastmond, Art and Identity:** Eastmond, Anthony. *Art and Identity in Thirteenth-Century Byzantium. Hagia Sophia and the Empire of Trebizond* [Birmingham Byzantine and Ottoman Monographs 10]. Aldershot: Ashgate 2004.
- Evans και Wixom, The Glory of Byzantium:** Evans, Helen C. και William D. Wixom, επιμ. *The Glory of Byzantium. Art and Culture of the Middle Byzantine Era, 843-1261*. New York: Metropolitan Museum of Art, 1997.
- Evans, Faith and Power:** Evans, Helen C., επιμ. *Byzantium. Faith and Power (1261-1557)*. New York: Metropolitan Museum of Art, 2004.
- Frantz, «Byzantine Illuminated Ornament»:** Frantz, Alison. «Byzantine Illuminated Ornament». *ArtB* 16 (1934): 43-76.
- Gallas, Wessel και Borboudakis, Kreta:** Gallas, Klaus, Klaus Wessel και Manolis Borboudakis, *Byzantisches Kreta*. München: Hirmer Verlag, 1983.
- Gerstel, Eucharistic Sacrifice:** Gerstel, Sharon. *Monumental Painting and Eucharistic Sacrifice in the Byzantine Sanctuary: The Example of Macedonia*. Dissertation, Institute of Fine Arts, New York, 1993.
- Gerstel, «Female Piety»:** Gerstel, Sharon. «Painted Sources for Female Piety in Medieval Byzantium». *DOP* 52 (1998): 89-111.
- Gerstel, «The Byzantine Village Church»:** Gerstel, Sharon. «The Byzantine Village Church: Observations on Its Location and on Agricultural Aspects of Its Program». Στο *Les villages dans l'empire byzantin (IVe-XVe siècle)*, επιμ. Jacques Lefort, Cécile Morrisson και Jean-Pierre Sodini [Réalités Byzantines 11]. Paris : Lethielleux, 2005, 165-178.
- Gerstel, «Late Byzantine Sanctuary Screen»:** Gerstel, Sharon. «An Alternative View of the Late Byzantine

- tine Sanctuary Screen». Στο Gerstel, *Thresholds of the Sacred*, 137-161.
- Gerstel, *Thresholds of the Sacred***: Gerstel, Sharon, επιμ. *Thresholds of the Sacred. Architectural, Art Historical, Liturgical and Theological Perspectives on Religious Screens, East and West*. Washington, D.C.: Dumbarton Oaks, 2006.
- Grabar, *La peinture en Bulgarie***: Grabar, André. *La peinture religieuse en Bulgarie*, τ. I-II. Paris : Paul Geuthner, 1928.
- Grabar, *L'empereur dans l'art byzantin***: Grabar, André. *L'empereur dans l'art byzantin*. Paris : Les Belles Lettres, 1936.
- Grabar και Hubert, *Synthronon***: Grabar, André και Jean Hubert. *Synthronon, Art et Archéologie de la fin de l'Antiquité et du Moyen Âge, Recueil des Études* [Bibliothèque des Cahiers Archéologiques 2]. Paris : Klincksieck, 1968.
- Grigoriadou-Cabagnols, «Samari en Messénie»**: Grigoriadou-Cabagnols, Hélène. «Le décor peint de l'église de Samari en Messénie». *CahArch* 20 (1970): 177-196.
- Grotowski, *Arms and Armour***: Grotowski, Piotr. *Arms and Armour of the Warrior Saints. Tradition and Innovation in Byzantine Iconography (843-1261)*. Leiden: Brill, 2010.
- Hadermann-Misquich, *Kurbinovo***: Hadermann-Misquich, Lydie. *Kurbinovo. Les fresques de Saint-Georges et la peinture byzantine du XIIe siècle*. Bruxelles : Éditions de Byzantion, 1975.
- Hamann-Mac Lean και Hallensleben, *Die Monumentalmalerei***: Hamann-Mac Lean, Richard και Horst Hallensleben. *Die Monumentalmalerei in Serbien und Makedonien vom 11. bis zum frühen 14. Jahrhundert*. Gießen: Schmitz, 1963.
- Iacobini και Della Valle, *L'arte di Bisanzio***: Iacobini, Antonio και Mauro della Valle, επιμ. *L'arte di Bisanzio e l'Italia al tempo dei Paleologi, 1261-1453*. Roma : Argos, 2001.
- Jerphanion, *Églises rupestres***: De Jerphanion, Guillaume. *Les églises rupestres de Cappadoce*, I.1, I.2, II.1, II.2. Paris : Paul Geuthner, 1925, 1932, 1936, 1942.
- Jolivet-Lévy, *Cappadoce***: Jolivet-Lévy, Catherine. *Les églises byzantines de Cappadoce. Le programme iconographique de l'abside et de ses abords*. Paris : Éditions du Centre National de la Recherche Scientifique, 1991.
- Jolivet-Lévy, «Images et espace culturel à Byzance»**: Jolivet-Lévy, Catherine. «Images et espace culturel à Byzance : L'exemple d'une église de Cappadoce (Karsı Kilise, 1212)». Στο *Le sacré et son inscription dans l'espace à Byzance et en occident, Études comparées*, επιμ. Michel Kaplan. Paris : Publications de la Sorbonne, 2001, 163-181.
- Kalopissi-Verti, *Die Kirche der Hagia Triada***: Kalopissi-Verti, Sophia. *Die Kirche der Hagia Triada bei Kranidi in der Argolis (1244). Ikonographische und stilistische Analyse der Malereien* [Miscellanea Byzantina Monacensia 20]. München, 1975.
- Kalopissi-Verti, «Osservazioni iconografiche»**: Kalopissi-Verti, Sophia. «Osservazioni iconografiche sulla pittura monumentale della Grecia durante il XIII secolo». *CorsiRav* 31 (1984): 191-220.
- Kalopissi-Verti, «Tendenze stilistiche»**: Kalopissi-Verti, Sophia. «Tendenze stilistiche della pittura monumentale della Grecia durante il XIII secolo». *CorsiRav* 31 (1984): 221-253.
- Kalopissi-Verti, «Kos tardoantica»**: Kalopissi-Verti, Sophia. «Kos tardoantica e bizantina nelle scoperte archeologiche dal IV secolo al 1314». *CorsiRav* 38 (1991): 233-251.
- Kalopissi-Verti, *Dedicatory Inscriptions***: Kalopissi-Verti, Sophia. *Dedicatory Inscriptions and Donor Portraits in Thirteenth-Century Churches of Greece*. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie des Wissenschaften, 1992.
- Kalopissi-Verti, «Painters»**: Kalopissi-Verti, Sophia. «Painters in Late Byzantine Society. The Evidence of Church Inscriptions». *CahArch* 42 (1994): 139-158.
- Kalopissi-Verti, «Painters' Portraits in Byzantine Art»**: Kalopissi-Verti, Sophia. «Painters' Portraits in Byzantine Art». *ΔΧΑΕ ΙΖ'* (1993-1994): 129-142.
- Kalopissi-Verti, «Proskynetaria»**: Kalopissi-Verti, Sophia. «The Proskynetaria of the Templon and Narthex: Form, Imagery, Spatial Connections, and Reception». Στο Gerstel, *Thresholds of the Sacred*, 107-132.
- Kartsonis, *Anastasis***: Kartsonis, Anna. *Anastasis. The Making of an Image*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1986.
- Kazhdan και Maguire, «Byzantine Hagiographical Texts»**: Kazhdan, Alexander και Henry Maguire. «Byzantine Hagiographical Texts as Sources on Art». *DOP* 41 (1991): 1-22.
- Kepetzi, «À propos d'une représentation du Jugement dernier»**: Kepetzi, Victoria. «À propos d'une

- représentation du Jugement dernier d'une église de Laconie». Στο Ασηρά-Βαρδαβάκν, *Λαμνηδών*, τ. 1, 395-420.
- Koch, *Byzantinische Malerei***: Koch, Guntram, επιμ. *Byzantinische Malerei, Bildprogramme-Ikonographie-Stil, Symposium in Marburg vom 25.-29.6.1997*. Wiesbaden: Reichert, 2000.
- Korać, *Studenica et l'art byzantin***: Korać, Vojislav, επιμ. *Studenica et l'art byzantin autour de l'année 1200, Septembre 1986*. Beograd: Academie Serbe des Sciences et des Arts, 1988.
- Koumoussi, *Transfiguration de Pyrgi***: Koumoussi, Anastasia. *Les peintures murales de la Transfiguration de Pyrgi et de Saint-Thècle en Eubée. Rapports avec l'art occidental*. Athènes: Université d'Athènes, Faculté des Lettres, 1987.
- Kyritses, *Byzantine Aristocracy***: Kyritses, Demetrios. *The Byzantine Aristocracy in the Thirteenth and Early Fourteenth Centuries*. Cambridge Mass.: Harvard University, 1997.
- Lazarev, *Pittura bizantina***: Lazarev, Viktor. *Storia della pittura bizantina*. Torino: Einaudi, 1967.
- Lojacono, «*Pittura rodiate*»**: Lojacono, Pietro. «*Pittura parietali bizantine rodiate*». Στο *Studi Bizantini e Neoellenici, Atti dell' VIII Congresso Internazionale di Studi Bizantini (Palermo, 3-10 aprile 1951)*, επιμ. Silvio Giuseppe Mercati, τ. II. Roma, 1953, 175-186.
- Lojacono, «*Il monastero di Thari*»**: Lojacono, Pietro. «*Il monastero di Thari presso Alaerma nell'isola di Rodi*». *Palladio, Rivista di Storia dell'Architettura* IV (ottobre-dicembre 1951), 153-160.
- Maguire, «*The Depiction of Sorrow*»**: Maguire, Henry. «*The Depiction of Sorrow in Middle Byzantine Art*». *DOP* 31 (1977): 123-174.
- Maguire, *Art and Eloquence***: Maguire, Henry. *Art and Eloquence in Byzantium*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1981.
- Maguire, *Icons of Their Bodies***: Maguire, Henry. *Icons of Their Bodies. Saints and Their Images in Byzantium*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1996.
- Maguire, *Byzantine Court Culture***: Maguire, Henry, επιμ. *Byzantine Court Culture from 820 to 1204*. Washington, D.C.: Dumbarton Oaks, 1997.
- Mango, «*The Date of the Narthex Mosaics*»**: Mango, Cyril. «*The Date of the Narthex Mosaics of the Church of the Dormition at Nicaea*». *DOP* 13 (1959): 245-252.
- Mango και Hawkins, «*The Hermitage of St. Neophytos*»**: Mango, Cyril και Ernest J. W. Hawkins. «*The Hermitage of St. Neophytos and Its Wall Paintings*». *DOP* 20 (1966): 119-206.
- Mango, *Saint Sophia at Istanbul***: Mango, Cyril. *Materials for the Study of the Mosaics of Saint Sophia at Istanbul*. Washington, D.C.: Dumbarton Oaks, 1962.
- Mijović, *Ménologe***: Mijović, Pavle. *Ménologe. Recherches iconographiques*. Beograd, 1973 (σερβικά με γαλλική περίληψη).
- Millet, *Recherches***: Millet, Gabriel. *Recherches sur l'iconographie de l'évangile au XIVe, XVe et XVIe siècles*. Paris : Fontemoing (Éditions de Boccard successeur), 1916.
- Millet και Frolow, *La peinture en Yougoslavie***: Millet, Gabriel και Anatole Frolow. *La peinture du moyen âge en Yougoslavie*, τ. I-IV. Paris : Éditions de Boccard, 1954-1969.
- Moss και Kiefer, *Byzantine East, Latin West***: Moss, C. και K. Kiefer, επιμ. *Byzantine East, Latin West. Art Historical Studies in Honor of Kurt Weitzmann*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1995.
- Mouriki, «*Stylistic Trends*»**: Mouriki, Doula. «*Stylistic Trends in Monumental Painting of Greece at the Beginning of the Fourteenth Century*». Στο *L'art byzantin au début du XIVe siècle, Symposium de Gračanica, 1973*. Beograd: Alexandros Press, 1978, 55-83.
- Mouriki, «*Panagia at Moutoullas*»**: Mouriki, Doula. «*The Wall Paintings of the Church of the Panagia at Moutoullas, Cyprus*». Στο *Byzanz und der Westen, Studien zur Kunst des europäischen Mittelalters*, επιμ. Irmgard Hutter. Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 1984, 171-121.
- Mouriki, «*The Cult of Cypriot Saints*»**: Mouriki, Doula. «*The Cult of Cypriot Saints in Medieval Cyprus as Attested by Church Decoration*». Στο *Sweet Land of Cyprus, Papers Given at the Twenty-Fifth Jubilee Spring Symposium of Byzantine Studies, Birmingham March 1991*, επιμ. Anthony A. M. Bryer και George S. Georghallides. Nicosia: Cyprus Research Center, 1993, 237-277.
- Nicolaïdès, «*L'église de la Panagia Arakiotissa*»**: Nicolaïdès, Andréas. «*L'église de la Panagia Arakiotissa à Lagoudera, Chypre : Étude iconographique des fresques de 1192*». *DOP* 50 (1996): 1-137.
- Ousterhout και Brubaker, *Sacred Image***: Ousterhout, Robert και Leslie Brubaker, επιμ. *The Sacred Image, East and West*. Urbana: University of Illinois Press, 1995.

- Panayotidi, «La peinture monumentale en Grèce»:** Panayotidi, Maria. «La peinture monumentale en Grèce de la fin de l'Iconoclasme jusqu'à l'avènement des Comnènes (843-1081)». *CahArch* 34 (1986): 75-108.
- Panayotidi, «The Question of the Role of the Donor»:** Panayotidi, Maria. «The Question of the Role of the Donor and of the Painter. A Rudimentary Approach». *ΔΧΑΕΙΖ'* (1993-1994): 143-156.
- Panayotidi, «Quelques notes»:** Panayotidi, Maria. «Quelques notes sur une petite église du XIVe siècle dans le Magne». *ByzSI* 56 (1995): 735-742.
- Panayotidi, «Some Observations»:** Panayotidi, Maria. «Some Observations on Thirteenth-Century Sinai Icons and Boyana Frescoes (1259)». Στο *The Boyana Church between the East and West in the Art of the Christian Europe*, επιμ. Bissierka Penkova. Sofia, 2011, 238-247.
- Parani, *Reconstructing the Reality of Images*:** Parani, Maria. *Reconstructing the Reality of Images. Byzantine Material Culture and Religious Iconography (11th-15th Centuries)*. Leiden - Boston: Brill, 2003.
- Papavassiliou και Archontopoulos, «Nouveaux éléments»:** Papavassiliou, Eleni και Theodoros Archontopoulos, «Nouveaux éléments historiques et archéologiques de Rhodes à travers des fouilles dans la ville médiévale». *CorsiRav* 38 (1991): 307-350.
- Patterson Ševčenko, *The Life of Saint Nicholas*:** Patterson Ševčenko, Nancy. *The Life of Saint Nicholas in Byzantine Art*. Torino: Bottega d'Erasmus, 1983.
- Patterson Ševčenko, *Illustrated Manuscripts*:** Patterson Ševčenko, Nancy. *Illustrated Manuscripts of the Metaphrastian Menologion*. Chicago: University of Chicago Press, 1990.
- Patterson Ševčenko και Moss, *Medieval Cyprus*:** Patterson Ševčenko, Nancy και Christopher Moss, επιμ. *Medieval Cyprus, Studies in Art, Architecture, and History in Memory of Doula Mouriki*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1999.
- Perreault, *Les femmes et le monachisme byzantin*:** Perreault, Jacques Y., επιμ. *Les femmes et le monachisme byzantin, Actes du Symposium d'Athènes 1988*. Athènes : Canadian Archaeological Institute at Athens, 1991.
- Piltz, «Middle Byzantine Court Costume»:** Piltz, Elizabeth. «Middle Byzantine Court Costume». Στο Maguire, *Byzantine Court Culture*, 39-51.
- Réau, *Iconographie*:** Réau, Louis. *Iconographie de l'art chrétien*, τ. I-III. Paris : Presses Universitaires de France, 1955-1959.
- Restle, *Kleinasien*:** Restle, Marcell. *Die byzantinische Wandmalerei in Kleinasien*. Recklinghausen: Bongers, 1967.
- Safran, *Heaven on Earth*:** Safran, Linda, επιμ. *Heaven on Earth. Art and the Church in Byzantium*. Pennsylvania: Pennsylvania State University Press, 2000².
- Savvides, «Rhodes from the End of the Gabalas Rule»:** Savvides, Alexios. «Rhodes from the End of the Gabalas Rule to the Conquest by the Hospitallers, A.D. c. 1250-1309». *Βυζαντινός Δόμος* 2 (1988): 199-232.
- Schiller, *Ikönographie*:** Schiller, Gertrud. *Ikönographie der christlichen Kunst*. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus Gerd Mohn, 1966-1991.
- Schreiner, «Die topographische Notiz»:** Schreiner, Peter. «Die topographische Notiz über Konstantinopel in der Pariser Suda-Handschrift. Eine Neuinterpretation». Στο *Αετός, Studies in Honour of Cyril Mango*, επιμ. Ihor Ševčenko και Irmgard Hutter. Stuttgart-Leipzig: B.G. Teubner, 1998, 273-283.
- Sinkevič, *Nerezi*:** Sinkevič, Ida. *The Church of St. Panтелеimon at Nerezi. Architecture, Programme, Patronage*. Wiesbaden: Dr Ludwig Reichert Verlag, 2000.
- Siomkos, *L'église Saint-Étienne à Kastoria*:** Siomkos, Nikolaos. *L'église Saint-Étienne à Kastoria. Étude des différentes phases du décor peint (Xe-XIVe siècles)* [Βυζαντινά Κείμενα και Μελέται 38]. Thessalonique : Centre des Recherches Byzantines, 2005.
- Skawran, *Middle Byzantine Fresco Painting*:** Skawran, Karin. *The Development of Middle Byzantine Fresco Painting in Greece*. Pretoria: University of South Africa, 1982.
- Spatharakis, *Wall Paintings of Crete*:** Spatharakis, Ioannis. *Dated Byzantine Wall Paintings of Crete*. Leiden: Alexandros Press, 2001.
- Striker και Kuban, *Kalenderhane in Istanbul*:** Striker, Cecil L. και Y. Doğan Kuban, *Kalenderhane in Istanbul: the Buildings, Their History, Architecture and Decoration : Final Reports on the Archaeological Exploration and Restoration at Kalenderhane Camii 1966-1978*. Mainz: Phillip von Zabern, 1997.
- Stylianou, *Painted Churches*:** Stylianou, Andreas και Judith. *The Painted Churches of Cyprus*. London: Trigraph Ltd, 1985.
- Symposium de Sopoćani: *L'art byzantin du XIIIe siècle. Symposium de Sopoćani 1965*.** Beograd : Faculté de

- philosophie, Département de l'histoire de l'art, 1967.
- Thierry, «L'art monumental en Asie Mineure»:** Thierry, Nicole. «L'art monumental byzantin en Asie Mineure du XIe au XIVe siècle». *DOP* 29 (1975): 73-111.
- Tomeković, «Les répercussions du choix»:** Tomeković, Svetlana. «Les répercussions du choix du saint patron sur le programme iconographique des églises du 12e siècle en Macédoine et dans le Péloponnèse». *Zograf* 12 (1981): 25-42.
- Tschilingirov, *Die Kunst in Bulgarien*:** Tschilingirov, Assen. *Die Kunst des christlichen Mittelalters in Bulgarien, 4. bis 18. Jahrhundert*. München: C.H. Beck, 1979.
- Underwood, *The Kariye Djami*:** Underwood, Paul, επιμ. *The Kariye Djami, τ. 4, Studies in the Art of the Kariye Djami and Its Intellectual Background*. Princeton, N. J.: Princeton University Press, 1975.
- Underwood, «Iconography of Ministry Cycles»:** Underwood, Paul. «Some Problems in Programs and Iconography of Ministry Cycles». Στο ο ίδιος, *The Kariye Djami*, 243-302.
- Walter, *Art and Ritual*:** Walter, Christopher. *Art and Ritual of the Byzantine Church* [Birmingham Byzantine Series], επιμ. Robin Cormack. London: Variorum Publications, 1982.
- Walter, *Warrior Saints*:** Walter, Christopher. *The Warrior Saints in Byzantine Art and Tradition*. Aldershot and Burlington, Vt.: Ashgate, 2003.
- Weitzmann, *The Monastery of Saint Catherine*:** Weitzmann, Kurt. *The Monastery of Saint Catherine at Mount Sinai. The Icons, τ. I, From the Sixth to the Tenth Century*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1976.
- Weitzmann, «Byzantium and the West»:** Weitzmann, Kurt. «Byzantium and the West Around the Year 1200». Στο *The Year 1200: A Symposium, The Metropolitan Museum of Art*. New York: Metropolitan Museum of Art, 1975 (=Kurt Weitzmann, *Art in the Medieval West and Its Contacts with Byzantium*, London: Variorum Reprints, 1982, IX), 53-73.
- Weitzmann, «Icon Programs»:** Weitzmann, Kurt. «Icon Programs of the 12th and 13th Centuries at Sinai». *ΔΧΑΕΙΒ'* (1984): 63-116.
- Weitzmann και Kessler, *Studies in Classical and Byzantine Manuscript Illumination*:** Weitzmann, Kurt και Herbert Kessler, επιμ. *Studies in Classical and Byzantine Manuscript Illumination*. Chicago – London: University of Chicago Press, 1971.
- Weyl Carr, *Byzantine Illumination*:** Weyl Carr, Annemarie. *Byzantine Illumination 1150-1250, The Study of a Provincial Tradition*. Chicago – London: University of Chicago Press, 1987.
- Weyl Carr, «A Group of Provincial Manuscripts»:** Weyl Carr, Annemarie. «A Group of Provincial Manuscripts from the Twelfth Century». *DOP* 36 (1982): 39-81.
- Weyl Carr και Morrocco, *Lysi, Cyprus*:** Weyl Carr, Annemarie και Lawrence Morrocco. *A Byzantine Masterpiece Recovered, the Thirteenth-Century Murals of Lysi, Cyprus*. Houston Texas: Menil Collection, 1991.
- Wharton Epstein, «Column Churches»:** Wharton Epstein, Anne. «The Fresco Decoration of the Column Churches, Göreme Valley, Cappadocia. A Consideration of Their Chronology and Their Models». *CahArch* 29 (1980-1981): 27-45.
- Whittemore, *The Mosaics of Hagia Sophia at Istanbul*:** Whittemore, Thomas. *The Mosaics of Hagia Sophia at Istanbul, Third Preliminary Report. The Imperial Portraits of the South Gallery*. Oxford: Oxford University Press, 1942.